

Rummu ja Püünsi

Rummu küla nimi kadus veel nõukogude võimu ajal. Ühel kenal päeval koju Rohuneeme poole sõites enam tuttavat silti polnud ja polnud ka Rummu-nimelist bussipeatust. Arvata on, et vangla-Rummut hakkas see kaluriküla nimi segama, kuigi Rummo nimelist küla Pringi ja Püünsi vahel kohtame juba 1688. aastal. Ta on kandnud ka nimesid Romogård, Romo, Rommo ja Rummo. Reduktsiooni ajal, siis kui Rootsi võim kingitud mõisu tagasi võtma hakkas – Rootsi riik sõdis ja sõdimine pole kunagi olnud odav – siis reduktsioonikomissar Engel Hartman arvas, et küla õige nimi on Råmm, mille sakslased ja venelased tegid Rommiks. Kui sellest lähtuda, siis võiks Råmmi nime siduda rootsi murdesõnaga “råmmet”, mis tähendab niisket või märga maad. Rootslastel on ka sõna “roms”, mis tähendab soo-taolist maad metsa ja heinamaa vahel. Ka soomlastel on sõna “rummakko”, mis tähendab soomaad ja soomaa Suurevälja taga metsas vähemalt vanasti oli.

Oli see nimi mis ta oli, kuid eestlased tegid selle Rummuks. Kuigi veel 1726.a. vene revisjonis on ta Rommo (revisjonid olid sisuliselt rahvaloendused, viimane sellenimeline oli 1858. aastal). Olen siiski kindel, et Rummu nimel pole ratta rummuga mingit pistmist, kuigi Mägiste nii mõtiskles. Ja Wieselgren lisas veel, et tema arvates Viimsi poolsaare Rummu nimi on teistsuguse päritoluga, kui Jõelähtme, Kuusalu, Juuru ja Vasalemma kandis.

Tavalisemad perenimed Rummul olid Nyholm, Wiik (vähemalt viis peret), Niidas, Laks, Rumberg, Lillevors või Lillevars. Selle viimase, ka Rohuneemes esineva nimega on huvitav lugu, sest nagu Wieselgren tõestas, pole siin ei lille ega varrega mingit seost. Nimi on mugandus rootsi nimest Liljefors, mis tähendab väikest koske! Mäletan, et mul oli häid sõpru koolivendade- ja õdede hulgas selle nimega ja ma alati imestasin, et miks pagana pärast peaks see nimi nii kummaline olema. Ma oleksin aru saanud, kui see oleks olnud Lilleõis, aga no vars – see ei lähe mitte.

Nagu pea kõik vanad nimed, nii on ka Püünsi küla nimi aegade jooksul muutunud See on olnud Bunysz (1519), Buenas (1537), Pinniskulle (1542), Punis (1585), Pynissby (1615), Pynäs (1637), Püüns (1866), Piintsi (veel 1925). Paul Johanseni andmetel elas 1519.a. Bynäsi külas Jacob Oleuszen ja 1537.a. Jurgen Boente. Johansen järeldas sellest, et külas olid kõik rootslased. Ja alles 1542. ilmus sinna mees nimega Oleff Mathipoyk, kes võis eestlane olla. Johansen leidis külast 1729.a. Olloknuti Peteri ja Heicke Jahni. Pole kahtlust, et tänane Eigi talu nimi on selle mehega seotud. Pole vist

ka kahtlust, et Püünsi küla nimi on pärit rootsi Bynäs'i nimest ehk siis Külaneeme nimest. Kui Rummu poolt lugema hakata, siis olid Püünsi talud järgmised: Järve, Viigi (talu taga metsas oli veekogu, mida kutsuti Viigi tiigiks. Nimi ise on rootsi sõnast "vik", mis on eesti keeles "laht"), Annukse, Madikse, Eigi, Rootsina, Kristli, Miku, Vanani, Luugi, Klaukse, Löösneme, Kadaka ja Holmi (neid oli kaks). Arvatakse, et Madikse on neist taludest kõige vanem. Tegelik talude toetelu ei vasta ammu enam sellele vanale järjestusele. Palju vaidlusi on keeleteadlaste seas esile kutsunud Löösneme nimi, mida minu lapsepõlves veel väga harva kasutati. No neem on muidugi selge, aga "löösn"? Küll on seda katsutud sakslaste ja rootslaste ja soomlaste kaela ajada, aga kui ma need selgitused läbi olin lugenud, siis tundus mulle selle nime kõige tõepärasem päritolu olevat rootslaste suust pärit (seda enam, et külas ju rootslased elasid). Nimelt kutsuti noodaga püüdmas käivate meeste ringis neid, kel nooda muretsemiseks raha välja panna polnud "notlösare", sest "lösa" tähendab rootsi keeles "lahti päästma, lahti laskma, vabastama, lahendama". Ja kuigi neil noodas osa polnud, said nad osa saagist, sest aitasid noota päästa, st kalu välja võtta.

Püünsi on eriline selle poolest, et küla all paikneb Tallinnale kõige lähemal asuv saar – Pandju, kuhu saab madala veega jala peale minna. Mis saarekese nimesse puutub, siis Lönnoti arvates on see soome sõnast "pantio", mis pidi tähendama ümmargust tara lindude või kalade püügiks. See tundub igati usutav seletus olema. Kauaks seda saart vist enam pole, sest edela- ja läänetormid söövad seal kallast lausa mõlema suupoolega. Ka kunagi külapoiste istutatud pihlakas on ammu kuivanud.

Pandjust ulatub vastu Aegnat kari, mida minu nooruses kutsuti Oolgruni või Oolbuni kariks. Ei tarvitse olla suur keeleteadlane, et siit välja lugeda puhast rootsikeelset Angerjakari – Ålgrund. Kuigi tegelikult kutsuti Angerjakariks Kräsuli saare edelanurgast väljajooksvat kari.

Püünsi küla taga metsas asub looduskaitsealune Maisniidi kivi, mida erinevatel kaartidel praegu Rohuneeme või siis Maisiniidi kiviks nimetatakse. Miks, ei tea, sest vana nimi on ju olemas. Kivi lagi on üsna tasane ja vanemad inimesed rääkisid, et seal sai kuus paari tantsida. Kuni vaprad Nõukogude armee raketiväelased polnud metsa veel suletud alaks teinud, sai kivi otsa ikka ronitud ja imestatud sinna puuritud aukude üle. Sõja ajal olevat sakslased kivi otsa tahtnud oma kahe 400mm kahuri kaitseks flakid üles panna (flak – Fliegerabwehrkanone ehk siis õhutorjekahur). See plaan jäi õnneks katki. Aga ma mäletan siiani nende kahurite haukuvat tulistamist ja seda, et külanaised siis teadvalt päid noogutasid ja ütlesid, et flakipoisid lasevad.

Ja veel oli Rootsina talu metsas lage plats, mida Tokkardiks kutsuti. Ka see nimi on ilmselt rootsi päritolu, kas algselt siis Stockared või Stockaryd, st midagi palkidega pistmist – Stockholm on sama sõnaga. Kuna meie selle koha nime uhkest päritolust midagi ei teadnud, siis poisikestena tegime me sinna oma “staadioni”.